

№ 6

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

1928

საბავშვო

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. შრომისაკენ—ლექსი დ. კობიძის	1
2. კოლოკვატივი—ს. ერლის	2
3. ბანოზა—ლექსი დ. კ—ის	5
4. კბილის კუთხა—(გადმოკეთებული) მ. მიქელაძის	6
5. რადიო სოფლად—მარო კეჩხუაშვილის	8
6. ჩვენი სიმღერა—ლექსი ვასილ ლაფერაშვილის	11
7. მღებავი—ლექსი ა. მაშაშვილის	12
8. ნადი—დავით ციციშვილის	13
9. ამროკლანი—დ. მარიჯანიძის	15
10. ამროკლანით—მარიჯანის	„
11. წერილი ჩინეთიდან—X	16
12. შოთა, ფისო და მარცხალი—ლექსი პეტრე სამსონიძის	21
13. ჯაჯილი—ლექსი დ. თურდოსპირელის	22
14. ალექსანდრე გვგუპორი	23
15. ჩვენი გაზეთი:—1) გავიხსენოთ, როგორ ჩატარდა ბავშთა საერთაშორისო კვირეული; 2) ოქტომ- ბრელები; 3) სად არის ნობილე? 4) ზოობალი მწერებისათვის; 5) მოგზაური წიწილები; 6) სხვადასხვა კუთხეებიდან (ექსკურსიები)	24
16. ფთოსანი მებაღე—ლ—ისა	31
17. გასართობი	კანზე

1928

ი ბ ნ ი ს ი

საქართველოს საბავშვო ენციკლოპედია. ლენინი. შიშოძისა და ჯან. მთავარმართველთაშის
საბავშვო ენციკლოპედია. ქუთაისი. შიშოძისა და ჯან. მთავარმართველთაშის
ქუთაისის შიშოძისა და ჯან. მთავარმართველთაშის

წიგნი I
№ 6

ს რ მ ი ს ა კ ე ნ

ბიჭო! მკობდ დეჭკად ბერი,
შრომისათვის სუ გმურს მალა!
ვაფიტხნათ ეს ნაწილი,
კრცხეხნადეს, თუ ღონეს მალაჰ!

ვაჯახდოთ შრომა ჩქარი,
ვინ აჯობებს, აბა, ვნახოთ,
ვევლამ ცოცხლად დავკრათ ბერი,
თან სიმღერა შემოვამხოთ.

დავით კობიძე.

პროპერატორი

— საით მიხვალ, თინიკო? —
შეკითხა ლეო, რა გოგონამ კიბე
სამოირობინა და ჭიმკარს მიაშურა...

— ღუქანში. დედა ავად არის,
ვერს წავიდა და მე უნდა ვიუიღო
მეჩარი, უკელი და ბრინჯი, — მიუგო
თინიკომ და ის იყო დააპირა ქუჩის
მეორე მხარესე გადაბრუნა, რომ
ლეომ ხელი დაუჭირა და უთხრა:

— მოიცა, თინა, იქ ნუ მიდინარ,
ის კერძო ვაჭარია, შეირად ჭვიდის
და კოლხერატოვში წავუდეთ... მაშამ

ასე დამარტოვა... მეც უნდა ვიუიღო რაღაცეები და... — ეს უთხრა,
შებრუნდა სახლში, აიღო ფული და გასწიეს ერთად კოლხერატოულ
ღუქანში, რომელიც იქვე ახლოს იყო.

ლეო და თინიკო შესობლები იუენენ, ერთ ეხლში ცხოვ-
რობდენ.

— შენ რაღა უნდა იუიღო, ლეო? — შეკითხა გზაში თინა. ლეო
შეღვა, შეახერხა თინიკოც, რადგანაც ამ დროს ავტომობილი მოჭქროდა
და, რომ არ გაეტანა ისინი, როგორც დარიგებულნი იყო მასწავლებ-
ლისაგან, ისე მოიქცა; როცა გაიქროლა ავტომ, მაშინ გადავი-
დენ მეორე მხარეს.

— წელან რა სთქვი, ლეო? მაშამ რა მითხრა?

— რა და უკულაფერი კოლხერატოვში იუიღეო, — მიუგო ლე-
ომ თინიკოს შეკითხვასე.

— რათა? აკერ, გუცას ღუქანი უფრო ახლო არაა?

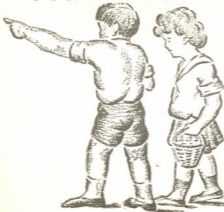
— არც კოლხერტივია შორს...
 წამო... ის კერძო ვაჭარია, ძვირად
 ჰყვით და თანაც ცუდი ხარისხის
 საქონელი აქვს...

შხიანი დღე იყო. გასაფხულის
 სიამით გასარებული ხალხი ქუჩებში
 გამოაფენილიყო. მწვანე ფერად იმოსე-
 ბოდა ხეები! ევალაფერი ჰევაოდა...

— ჩვენ უნდა ვივაჭროთ სოლმე
 კოლხერტივში, რადგანაც ის საერ-
 თობა, ხალხისა, ის არაა კერძოდ
 არავისი... ჩვენ უნდა გავამაგროთ
 კოლხერტივი... ასე ამბობს სოლმე
 მამა. ამითი უნდა მოვსწოთ კერძო
 ვაჭრობა... მამა კოლხერტივის წვერია, წიგნაკიც აქვს... და

დედამენსაც უთხარი, რომ წვერად ჩაეწეროს... სწავროს ფული ისევ
 შეუნახება, საქონელს ევალაზე ადრე წვერებს აძლევენ და ამა
 კერძო ვაჭართან რაღად უნდა იარო...

ელაბარაკებოდა ლეო თინას, რაც გაეკონა კოლხერტივს, და
 თინიკოც გულდასმით უსმენდა...

— მე უეჭველად ვაბრუნებ
 დედას, რომ ჩაეწეროს წვე-
 რად... — მიუგო თინამ და
 მიადგენ კოლხერტივს, რო-
 მელიც შორთული იყო წი-
 თელი დრომეებით, ვაზილე-
 ბით და კვდლებზე კვიდა ლო-
 სუნკები და ჰლაკატები, სა-
 დაც ეწერა კოლხერტივის მის-

ნები და მნიშვნელობა მშრომელი ხალხის საკეთილდღეოდ...

— კოლხარატი გზა სოციალისტისკენ, — ასე სთქვა ლენინმა.

— ჩვენი სასულემწიფო მურ-კლესური ქვეყანა, ძალაუფლება ჩვენ სელმა. წინ მივიწევთ აღმშენებლობით და კოლხარატიც ერთი დარგია ჩვენი წინსვლისა სოციალისტურ საზოგადოებაში გადასასვლელად...

ესმოდათ ბავშებს შეკრებილი ხალხის საუბარი...

— ასე რათ მოურთავთ დღეს? რატომ გუშინ და გუშინწინ არ იყო ასე? — შეეკითხა თინა.

— რათა და დღეს კოლხარატიც დღეა... უოკვლ წელს იმართება ხოლმე ასე... დღეს კოლხარატიც დღეობაა...

ხალხი გახარებული იყო ამ დღით. როდესაც ივაჭრეს ჩვენმა ბავშებმა და შინ ბრუნდებოდენ, შენიშნეს, რომ მხოლოდ ერთი იყო დაღონებული ამ დღით, და ეს ერთი იყო მათ ზირღაზირ მოვაჭრე გუსა, რომელიც დაღონებული იჯდა თავის დუქნის წინ და გაჭურვებდა კოლხარატიც, სადაც მისი უფილი მუშტრები შედიოდნენ და გამოდიოდნენ...

ბ ა ნ ა ო ბ ა

საფხულია... დილის მზეა.
 ჩამო წუღლში, ვცევა, კანა?
 სომ იცი, რომ სიცოცხლეა
 უოველ დილით ტანის ბანა!
 ვიმ! მდინარე როგორ ელავს
 და როგორ სტის სვირთსე სვირთი,
 თითქო ველებს ღურჯად ფერბეს,
 გულს ეშვება ტკბილი ფიქრი.
 საბურე ჭქრის ნიავი.
 თანაც სომ კვაქვს თეთრი ტილო?
 ო, ჩამოდი, ვიცურათ,
 ტანიც მაგრად დაჯიხილოთ.
 როგორ ბრწუინავს ცის კამარა
 და როგორ სტის სვირთსე სვირთი!
 კანსადე ტანსე ჩქარა,
 კადმოეში! აბა, უერთი!

სკოლის კვლეობა

სკოლაში ბავშობა კვირეულის კუთხეს რომ ვაწურობდით, ვეკლანი ვეპყვებოდით და ვესმარებოდით ერთმანეთს, ვინაც როგორ შეგვეძლო. ვნახოთ, რამდენიმე ხნის შემდეგ, სკოლის ქვიძი დეიდა ელენე გვეუბნება:

— ახლა კბიდი ის კუთხეც მოვაწუროთ.

— შერე როგორ? რა უნდა გამოფინოთ შიგ? — მივცვივდით ვეკლანი. ვეკლანზე ცელქმა ილომ კი წამოიბახა:

— ვარო გამოფინოთ! ემაგას სულ მუდამ კბილები სტკივა, უოველდეე ებახევეული მოდის...

ბავშვები ხარხარებდენ, ებახევეული ვარო კი კაბუტა.

დეიდა ელენემ სთქვა:

— არა, ვაროს გამოფინა აღარ დაგვჭირდება; რაკი ზუნს გამოფინას შესედავს, მამინვე კბილების წამლობას დაიწყებს.

ვეკლანი გულმოდგინედ შევუდექით კბილის კუთხის მოხაწურობად მუძობას. ბიჭები ფიცრებს ვხერხავდით, თაროებს და უჯრებს ვაკეთებდით, მინის განჯინაც კი დავამსადეთ.

გოგონები კბილის ნუსრებს ავრავდენ მუქაოსე, სხვადანსხვა ლოხუნვებს ამხადებდენ, აღაკვებდენ ღამას წიგნაკებს კბილების შესახებ, მხოლოდ ვარო არ მიფუშვით სამუშაოსე.

— წადი ერთი, ჯერ შენი კბილი ვერ ამოკიდურია, რა შენი საქმეა კბილის კუთხეში მუშაობა?

გადავწვივტეთ, რომ კბილის კუთხის კასნის დღეს წარმოდგენა ვავმართოთ, მავრამ ზიესა ხად ვვემოვა კბილებზე?

ისეე ილომ მოიფიქრა:

— ვაროს ამბავი დავდგათ. ზირველი როლიც თვითონ შესრულოს: ისე კარგად იკენესებს და ივიშვიშებს, რომ რა!

ვარო იბუტებოდა და თან ტკივილისგან იღრჩევებოდა.

კუთხის გახსნა ძალიან მხიარულად ჩატარდა. ჯერ დეიდა ელენემ გვიამბო, რა იწვევს კბილის ტკივილს და როგორ უნდა მოვუაროთ კბილებს. მერე დაიწყო წარმოდგენა. სკოლის დარბაზი სავსე იყო ბავშვებით და მშობლებით. ექიმად გადაცმულ ილოს დაჰქინდა კბილის ჯაგრა და გულმოდგინედ უხეხავდა კბილებს, მოთხუზულ მართს, უხეხავდა და თან მღეროდა:

აბა, რა გიყო ახლა?

რღა გიშველო აწი?

დამძალ კბილებს ინახავ,

თითქოს გქონდეს რამ განძი!

აი, ვთქვათ, ჩვენი ვარო!

სულ ტირის, ავად ვარო.

საწუხალს კბილები სტეხავს

და არ წამლობს აძგენ ხანს.

მოიძროს, რა იქნება?

ნეტავ რათ ენახება?

როგორც განძს, უფროთხილდება...

ამ დროს უცებ ვარო გადმოსტა სცენასე და მიმართა მკურნებლებს: — არ დაუჯეროთ, ამხანაგებო, სულ ტკივილია! მე სულ კარგად ვარ... მერე რა, რომ კბილი მტკიოდა? ამოვიძრე კიდეც! აი, შემომხედე, თუ არ გჯერა! სად მაქვს განიებული! — ევიროდა ვარო და ამოდრობილ კბილს ილოს აწვდიდა.

ილო ამ ამბავს სულ არ მოელოდა, გაწითლდა ჭარხალივით, თვალები დაატყიტა და დარცხვენით წაიბურტუნა:

— თუ იძრობდი, ადრე ვერ ამოიძრე, წარმოდგენა რატომ ჩაკვიფუშე...

მაგრამ ბავშვები ისე გულიანად ხარხარებდნენ, რომ წარმოდგენამ უფრო მხიარულად ჩაიარა.

ამას შემდეგ უბახვეული ანაეინ მინახავს ჩვენს სკოლაში.

რადიო სოფლად

მიტო შეინძრა და მუხის ტოტს მიეკრა, როცა დაინახა გაკანასკნული დიდება, რომელიც მუხას ძირს მოსდგომოდა და ვაიძისოდა:

— უი, რატომ თვალები არ დამიდგება, რატომ მესი არ დამეცემა და მიწაში არ ჩამიტანს! შვილო, რამ აკუეანა ველესის მუხაზე? ძალას გამოიჩენს, დაგკრუნხავს!

მიტოს შიში დაავიწყდა, ამ სიტყვებზე გულისხანად გადისარსარა და მუხის კვარდსე მდგომ ჯვარწატეხილ ველესიაზე სელი მიუშვირა.

— დიდულო, დიდულო! რით ვერ დარწმუნდი, რომ ველესიას არაფერი ძალა არა აქვს? თუ რამე შეეძლო, როცა ჯვარი მოტეხეს, რატომ ძალა არ გამოიჩინა?

— უი, რატომ დიდება არ მოგეკვდება! ანატე, ღმერთო, უსუსურია და არ იცის, რას ამბობს!

ამ სიტყვებით ველესის კარებში ჩაიხოჯა.

ეწეინა მიტოს, რომ დიდებამ უსუსურად ჩასთვალა. ის სომ ტფილისში რკოლის მეთაურია და ათი კაცი აბარია! მავრამ

დიდებამ რა იცის! დიდებამ არც ის იცის, თუ ასეა მიტოვების თვის ასულა მუხასე. იმას ჰგონია, რომ სოფლის ბავშვებით ვუპაპის ბასალების ჩამოყვანა უნდა.

მიტოს სულ სხვა მიზანი აქვს: ის მთელი სამთარი ფიქრობდა საბავშვო სახლში, საფსულის განმავლობაში რა გაეკეთებინა თავის საუკარულ სოფელ ძველიაში.

მიტო ობოლია. მას არც დედა ახსოვს და არც მამა. ეს კი იცის დიდებანს, რომ მეფის მთავრობამ მამა შორს გადაასახლა და იქ დალია მან ტანჯული სული. დედამ ამდენ მწუნარებას ვეღარ გაუძლო და ისიც მოკლე ხანში გარდაიცვალა. დარჩა ჰატარა მიტო 60 წლის ბებიის სულში. როდესაც საქართველო გასაბჭოვდა, თემის თავმჯდომარემ რამდენიმე ობოლი ბავშვი, — და მათთან ერთად მიტოც, — საბავშვო სახლში მოაწყო.

მიტო ასეა მესოთე ჯგუფის მოწაფეა და რეგალის მეთაური. საფსულის დამდევს გამვისვან ნებართვა აიღო და წამოვიდა სოფელში თავის საუკარულ ბებიასთან. მიტო 13 წლისაა, მაგრამ ის მოფიქრებული ბავშვაა. წამოსვლის წინ ზონერების სელმძღვა ნელს მოეღაპარა და გამოართვა რადიოს ასაკებზე საჭირო ნივთები.

აი, ასეა სწორედ ამიტომ შესუქებულა ამოდენა მუხასე. ჯერ კი ვერ უძსელს ბებიას: ეშინია, ვაი თუ ვერ მოაწერს სახელს.

II

კვირადღე იყო. სამკედლოს წინ თავმოყრილ გლეხებთან ქაქანით მოვარდა ასალკასდა ბიჭი და აღტაცებით დაიუვირა:

— სალხო, წადით საუდართან! მანანანან მიტოს მუხასე რადაცა გაუკეთებია

და ისეთ ნაძვეებს იმ-
სის!! როგორც კაცი,
ისე ღაზაზაკობს!.. მი-
ტო ამბობს, ეს ხმა
ტუილისიდან ისმისო.
კლეხები წამოიძლენ
და საუდრისკენ გაე-
შურენ.

— ამხანაგებო! —
სიტყვა სენაკის თავზე
შემდგარმა ზიონერის
ტანსაცმელში გამო-
წეობილმა მიტომ, რო-
ცა საღისე შეკრავდა:
რადიო გაუმართე და
საღამოობით შეკიმ-
ლიათ მოისმინათ რო-

გორც ტუილისიდან, ისე მოსკოვი-
დანაც სსუადანსუბა მოსსენებები და
კონცერტები მთელი საფსულის კან-
მაჯლობაში, სიმღერებიც, სასუძრო
ამბებიც.

კლეხები აღტაცებაში მოდიო-
დენ, ძეტადრე მოსუცებულები ასი-
ამოუნა რევილუციონურმა მუსიკამ.

ახალგაზრდები კი ისევ მოსსე-
ნებზე ფიქრობდენ: როგორ უნდა
გაეწმინდათ სოფელი ზატვიისკან
და თავიდან ზეცილებით მოსალოდ-

ნელი ათასკვარი სენი, რომელიც უსუფთაობისკან წნდება.

როცა წადიო-გადაცემა ვათავდა, მიტო ისევ შესტა სენაკის თავსე და დაიძახა:

— აშხანაკებო! დღემდე თუ ამ კვლესიანთან იკრიბებოდით სარის ხმაზე სალოცავად, დღეის იქით შეიკრიბებით უფრო საჭირო და სანამოვნო ამბების განსაგებად.

მანანას არც კი გაუგონია კვლესიის წინააღმდეგ მიტოს ღაზარაკი, ის ქალებში ჩამჯდარიყო და სისარულით თვალცრემლიანი ისმენდა მიტოს ქებას ასეთი საქმის გაკეთებისათვის.

— გაიხარდე, შვილო, გაიხარდე! — უთხრა წელში ოთხად მოხრილმა ზაზუნამ, — მართალია, მამაშენი მკვდარიც კი დაგვეპარება, მაგრამ შენ ღირსეული შვილი ესრდება მთელ სოფელს!..

მარო კეჩუაშვილი.

ჩვენი სიმღერა

მუშის შვილი ვარ პატარა,
ჯანსაღი ოქტომბრელია.
ჩვენმა მამებმა დაამხეს
მშრომელი ხალხის მტერია.

ჩვენ ვებმარებით უფროს ძმებს
გაბრწყინებული სახითა,

მამებიც დიდად ხარობენ
ჩვენი კავშირის ნახვითა.

გულზე მაქვს ხუთქიმიანი
ვარსკვლავი წითლად გაშლილი,
მიხარის, ოქტომბრელი ვარ —
ვარ მშრომელ ხალხისა შვილი.

ვასილ ლაფერაშვილი

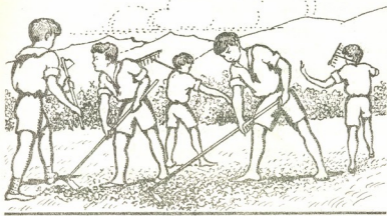

სახურავი დამუკლდა, ^{ეროვნული} ^{კომუნისტური}
 ჭერზე წვიმა ჩამოდის,
 მალე ვიდაც მუშაობს
 დიდიდან საღამომდის!
 აკერ სახურავის ბოლოს
 ის რკინასაც დებავს ზანტად,
 მუდღეუა, და მზე სსივებს
 სახურავზე უხვად ფანტავს!
 დასვრილია, ფესვიშველა,
 ატრიალებს გრძელ საღებავს,
 აწა, ცოტა დარჩა კიდევ,
 და გარედან ვათავდება!
 მაგრამ საქმე ამის გარდა
 შიგ ოთახში არის ბევრი:
 შეიღებოს იატაკი,

შეიღებოს მალეა ჭერიც!
 ღებვა თუმცა ადვილია,
 მხოლოდ ფრთხილად მოიქეცი,
 თუ დახნდა სადმე შავად,
 ისევ ხდება განსარეცნი!
 თინა, მოეც წინსაფარი,
 მეც შევლებავ კედელს, კესმის,
 აკერ ვაგრა, აკერ ვედრო,
 რით ვარ მასე უარესი?

ა. მაშაშვილი

ნ ა ღ ი.

დილა. დღეს გულიკოს ეანაში ზიონურები სამუშაოდ მიდიან. ჯერ მსე არც კი ამოსულიყო, როდესაც ისინი გულიკოს დედა ნატასთან მივიდნ და უთხრეს: „გუშინ ჩვენ გადავწყვიტეთ მოგ-სმარებოდით, როგორც ქვრიუს და ღარიბის“. ნატა სიხარულისაგან ფესზე აღარ იდგა. მის ეანაში სიძინდს ბალახი მორეოდა და რომ არ გაემარგლა, წლის სარჩო იკარგებოდა. თვითონ კი არ ჰქონდა შუშების დაქირავების საშუალება, თუ რამე გააჩნდა, კასაფსულზე მის დახუნა-დათუნას მიახდომა.

— რა კეთილი ახალგაზრდები ეოფილან ეს ზიონურები! — ჰკვირობდა ნატა, როდესაც გულიკო გაატანა და ეანისაკენ განსტუმრა.

ივნისის დილის მზის ახალ სსიეებთან ერთად, მწვანე ქათონით შემოსილი მინდორ-ველი სღვასავით დღეაჴდა, ტყეში გუგული დაუღალავად გაიძახოდა:

— გუ! გუ! გუ! გუ! გუ! გუ!

ამ დროს კიდევ მიუახლოვდნ კარგა მოზრდილ ეანას, სადაც ბალახი თითქმის სიძინდის ოდენა გასრდილიყო.

— ჩვენ ამას სადილობამდე გაკათავებთ, მერე სადღა წავიდეთ?

— მერე ჩვენსა ჩამოდით, სადილი ვჭამოთ და ვენახი ვაგურობოთ. ზიონერები შეესიერ ენახს. მხიარული სიმღერა დაბუკუნეს, 25 თონს გულიკოს ოცდამეექვსე თონიც შეუერთდა ნაპირისაკენ. იგი ისე გაერთო ზიონერებთან მუშაობაში, რომ კიდევ გადაავიწუდა დედის დაუღება, ენადან ჩქარა დაბრუნებულიყო და მას მოსმარებოდა სადილის მომზადებაში. როდესაც გაასსენდა, თონი იქვე წაბლის ძირში მიავდო და სახლისაკენ გაემურა.

— აი, შე სარმაცო, დაიღაღე? — მიამხას მას ერთმა ზიონერმა.

— არა, არ დაუღლიღვარ, მაგრამ სახლში საქმე მაქვს.

გასე გულიკოს თავისი ამხანაგები გივი და ქეთო შესუდვენ კალათებით სვლში.

— სად მიდიხარ? — შეეკითხა იგი მათ.

— იმდენი სოკო მოსულა, იმდენი ნიუვი, ვარუა, ჭადო და ბევრი სხვა, რომ სულ გადავლილია თურმე ჩვენი „რუბეთი“. წამოდი შენც, მოვიტანოთ სოკო! — უთხრა მას გივიმ.

— მერე მე კალათი რომ არა მაქვს?

— არა უშავს რა, ვინაჟნოთ და წამოვიღებთ როგორმე, წამოდი! ცოტა ხანს უოქმანის შემდეგ, გულიკო თავის ამხანაგებს შეუერთდა და ერთად გასწიეს ტუისაკენ სოკოს სამეხენელად.

ტუის გვერდით ჰატარა მინდარი ჯერ კიდევ გაუძლეულ ნიუვის გუგურებს გადაეწითლებიათ.

ბავშვებმა ორივე კალათი სოკოებით გაავსეს სასიაროდ და სოფლისაკენ წამოვიდნენ.

სადილობა უკვე ასლოფებოდა, როდესაც გულიკო შინ მივიდა.

— რატომ დააკვირანე, ბიჭო, ამდენი ხანი? ხომ გითხარი, ჩქარა მოდი-თქო, ახლა რაღა უნდა გამიკეთო, ჩვენი მუშები უკვე საცაა მოვლენ, მე კი სადილი ჯერ არც კი მაქვს მზად! — მიძროთა დედამ გულიკოს, მაგრამ როდესაც კუკური ნიუვები დანახა, ჩქარა გასემდა.

— იმ! იმ! იმ! რა გემრიელია! ჭამე, ამხანაგო სერგო! — ასე ეუბნებოდნენ ერთმანეთს მუშაობით მსინაგან გარუჯული ზიონერები და თან გულიკოს მოტანილ სოკოებს გემრიელად შეექცეოდნენ.

დავით ციციშვილი.

ჰაეროკლანი

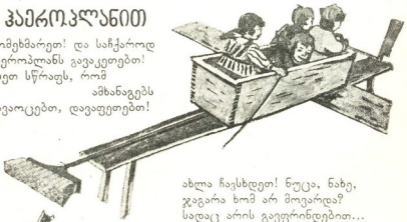

ამზადებენ ჰაეროკლანს,
ფრთებზე მტკვერი გადასწმინდეს,
ეჩქარება ავიატორს:
სწრაფად უნდა გადაფრინდეს!
აზუზუნდა რკინის ჩიტი,
ბენზინისგან ტოკავს გული,
დატრიალდა პროპელერი,
მოკლე ღერძზე წამოცმული.

ჯერ ლამაზად წინ გაგორდა,
გასრიალდა ნელა-ნელა,
და ერთ წუთში ფრინველივით
დედამიწას მოსწყდა ხელად.
და მიფრინავს ზევით, ზევით,
როგორც ჩიტი მისრიალებს,
ბავშვები კი ზეცისაკენ
აცეცებენ დიდრონ თვალებს!
დ. მარიჯანიძე.

ჰაეროკლანით

მომეხმარეთ! და საჩქაროდ
ჰაეროკლანს გავაკეთებთ!
ისეთ სწრაფს, რომ
ამხანაგებს
გავაოცებთ, დავაფეთებთ!

ბევრი რამე კი არ უნდა:
გრძელი მერხი და ფიცარი,
ზედ კალათი ჩასაჯდომად—
და მანქანა სულ მზად არი!

ახლა ჩავსხდეთ! ნუცა, ნახე,
ჯაგარა ხომ არ მოვარდა?
სადაც არის გაეფრინდებით...
მაშ, მგზავრებო, აბა, მარდად!
ფრ! გაეფრინდით! მივალთ ზევით.
ხომ არ დაგვრჩა ძირს ფინია?
ლამის ღრუბელს გავუსწორდეთ—
და არაფრის გვეშინია!..

მარიჯანიძე

ფერილი ჩინეთიდან

მეგობრებო, მე შინდა ვიამბობთ, როგორ ვიმკვარე ჩინეთში. როდესაც ჩვენი მატარებელი შანხაის მიუახლოვდა, მაძს უცებ მოაგონდა, იკრა შუბლში სელი და სთქვა: „არ ვიცი, ვისთან ჩამოვსტეო! ჩინეთში სამი მეგობარი მეჯს: ლი-ცუნ-სიან, ლი-ხუნ-ჩან, მო-ტუნ-დან და ეკვლა თავისთან მქატიკება. სამივე განუერელი მეგობრები არიან, ერთთან რომ წაუვალთ, მეორეს ვწეინება. არ ვიცი სწორედ, რა ექნა.

მატარებელი განერდა. ვადმოვედით ბაქსზე და დაუინახეთ, რომ ორი ჩინელი მოარდევდა ხალხს ჩვენკენ და შორიდანვე თავს გვიკრავდენ.

— აი, ის, სათვალეებიანი, ლი-ცუნ-სიანი, მეორე კი, მომცრო ტანის, ლი-ხუნ-ჩანი.— შითხრა მაძამ.

ჩინელებმა მოირბინეს, ორივემ წამოუსვა სელი ჩვენს ხემოდნებს და დაუწვეს იქით-აქით წევა.

უნდოდათ ერთს მეორესთვის წაერთმია.

— გაუშვი, გაუშვი, ლი-ცუნ-სიან! — ევიროდა ლი-ხუნ-ჩანი, - შორიდან მოსულმა მეგობარმა და შისმა გოგონამ ჩემსას უნდა იცხოვრონ. მომეცი ხემოდანი.

— არა, მე უნდა წავეყვანო! შენი უბანი ძალღებით არის საყსე. ხემს მეგობარს არ დააძინებენ, როდესაც ძაღლები წაიკიდებთან და ეეფას ასტყეს.

— ჰაი, მე ბებერთ, მატყუარავ! შენ უბანშია სწორედ ძაღლების ისეთი ეეფა და აურსაური, რომ წეაღს გაღმაც ისმის.

— ასე არ შეიძლება, — სთქვა მამამ და მიუბრუნდა ჩინელებს.

— იცით რა, ლი-ცუნ-სიანს და ლი-ხუნ-ჩანს! სანამ თქვენ ჩხუბს გაათავებდეთ, მე დაბრუნდები კიდევამდე. ამ ხუმრობასე ორივე მოსხუბარმა წარსარი დაიწყო და ისე კულიანად წარსარებდენ, რომ ასლომასლო შეოფმა ჩინელებმაც სიცილი ასტყეს.

რომ არცერთი მეგობრისათვის არ ეწვევინებია, მამამ გადასწვეიტა ერთი დღე ლი-ცუნ-სიანთან ეცხოვრა, მეორე — ლი-ხუნ-ჩანთან.

ჩინელები დათანხმდენ და გაუდგოთ გზას.

რა კიწრო ქუჩებია, რომ იცოდეთ, ამხანაგებო! მთელ ქუჩებზე სიგრძეზე და კარდიკარდმო გაკიდულია ჭრელი აბრები. ქუჩა საღსითაა გაჭედილი. ზაღანკინები, დატვირთული მუშები და ჯინრიკები მოსიარულე საღსში ირეკიან. საღსს წამდაწუმ უხდება ზედ ქუჩის კიდისაკენ მიწევა, მაგრამ არავინ არ ბუსღუნობს, არ

იღახებოდა. ახლა ვაჭრები რამდენად ამ ქუჩებზე! ერთს მოუყენებდა კემრეული რა გინდა რაები, გამხმარი სღვის ჭარბად,

გამხმარი ძაღლები და მერცხლის ბუდეები*, ქაღალდის კველი, რომელიც ცოცხალიყოთ იკლავებოდა. აგერ მესამე ზურვის მოსაფხან წსირებს უგაკუნებს ერთმანეთს, რომ დაახახოს, ვისაც სჭირდება.

*) არის ერთი გვარის მერცხლები, რომლის ბუდეებსაც სჭირებს.

იქით ქუჩის წიგნისმკითხველებს განს შემოხვევიან მსმენელები და უფრო უგდებენ კითხვას. აკერ ქუჩის კბილის ეკიმი აზანსუნებს ასმული კბილების კრიალოსანს და გაიძახის: „ვის სურს კბილის ჩასმა, რომ ჩაუკუსვა“.

მე იქით-აქით ვაფრეცები თვალს. არ ვიცოდი, რაზე შევხერხებულა, რომ უცებ მძა და მისი ორი მეგობარი გაჩერდნ და ხარხარი დაიწყეს.

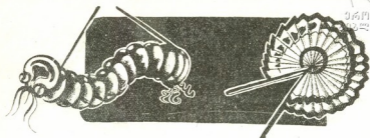
— აჭა, შეხედე, მო-ცუნ-დანს, რომელიც უკვლავ იკვიანებს, ახლაც დაკვიანებია მატარებელზე. სედავ, თავს იპარსავს, რომ ლაძისი გამოხნდეს.

ზირდაზირ ქუჩაზე ზატარი სკამზე იჯდა გამხმარი ჩინელი და ნიძებით გვევედრებოდა, უნემოდ არ წახვიდეთო, დალაქს კი ეჭირა ხელში მისი ნაწნავი და რაღაც რეინის ნატკით გულმოდგინედ, სწრაფად თავს ზარსავდა. თავის გაზარსვის შემდეგ გაზარსა უფრები და უცებ დამშვიდებით ვადმოუბრუნა თვალის ქუთუთოები. მე კინაღამ დავიფერიე, ვადმოტრიალებული წითელი ქუთუთოები რომ დავინახე. მაგრამ დალაქმა ისეთისავე გულმოდგინებით გაჭზარსა მო-ცუნ-დანს ქუთუთოებზე წამწები, როგორც უფრებზე, შემდეგ დაუბრცხნა კოფოზე დარხნილი თმა და დაუწნა ერთ ნაწნავად.

ახლა სუთნივე გაუფრქით გზას და მივედით ლი-ცუნ-ციანის სასლში. აქ ვაზირებდით ხუენ ზირველ დღეს დაბინავებას.

დიდი სმაურობით შემოკვევებენ ვეელანი. ღი-ცუნ-ციანის ოჯახის წევრებს გარდა მისი შესობლები და მკონია მთელი ქუჩის მცხოვრებნიც აქ იუხენ. კონებაზე მსოლოდ მაშინ მოვედი, როდესაც სადილად დაკსედი. მაშას და მოხრდილ ჩინელებს გარდა, სუფრასე სხმი ზატარა ჩინელი ბიჭი იყო. უფროსი აღერსიანი თვლებით, მხარულად მიუერებდა, თითქოს მეუბნებოდა: „ნუ გეძინია, კოკონავ, მაკრად იუაი“.

სამაკეროდ ორმა ზატარამ—იუმ და მინმა—ჯერ ერთმანეთს გადახედეს და მერე ენა გამოძიეეს. ვეელანი ჩხირებით სჭამდენ. მეც ავიღე ჩხირები და უსინჯე ბრინჯის ღება.

— აბა, უერე, მინ, კოკონ, — წასხურხულა მძას იუმ. — ჩხირები ანკესბივით უჭირავს. ბრინჯი მისი თვეზია.

— ფაა! — მთელი ღუკმა ბრინჯი ჩამომიჯარდა კაბასე.

— თვეზი გაუსსლტა, — წაჭკრა ხელი იუმ მინს და ზატარა ჩინელებმა ხითხითი ასტყეს.

გაჯავრებულმა ფიუმ დასწია ძმები ნაწნაუებსე.

მე თავი შევიკავე და კიდევ წავიღე ზირისკენ ასალი ღუკმა.

— ვერ მიიტანს, ვერ მიიტანს, — დამცინოდენ ჩინელი ბიჭები.

ბრინჯი ისევე ჩამოცვიინდა და მიმეწება ნიკანსე. ზატარა ჩინელმა ბიჭებმა კიდევ უფრო სხამაღლა მორთეს ხარხარი. უფროსი ბიჭი ადგა, გაჯარდა გარეთ. ერთი წუთის შემდეგ ისევე შემოირბინა, ხელში კოვზი ეჭირა.

— აჰა, ჭამე, ჭამე, — მეუბნებოდა ის აღელუებით, — მე ერთი წელიწადი ხარბინში ვიეავი მრეცხავად. იქ ენასე, როგორ სჭამდენ...

მხსნოეს,—სთქვა მან კოჭის ქნევით.

კათაჲდა ჩემი ტანჯვა, ფიჲმ მისხნა სამაკელი ზატარა ჩინელების დაცინვისაგან.

ფიჲ დამძეგობრდა, სხვადასხვა ჩინური ნივთების გაკეთება მხსნავლა და ასლა შემძლია გავაკეთო ფერადი ქაღალდისაგან ჩინური კველეძანი და მარაო, რომელიც ძალიან ადვილად და უბრალოდ კეთდება.

შოთა, ფისო და მერცხალი.

წელს მერცხალმა ჩვენს აივნის
ჭერზე ბუდე გაიკეთა...
და ბარტყებიც გამოიყვა
მოჭიკჭიკებ და გულთეთრად.
დაჭირის მუდამ... იჭერს ბუხებს
და ნისკარტით შეიღებს აწვიდის.
მურღულივით დასუსუნებს
აივნიდან ლაქვარდ ცამდის.

ერთხელ ცელქი ციცუნია,
როს არ ჩანდა დედა არსად,
აცოცდა და მოუნდობა
შიშველ ბარტყებს კადანსსლვა,
მაგრამ უცებ თავს დაესხენ
მას მერცხლები ვააფთრებით.
ატუდა ომი... იბრძვის ფისო
ხან ზირით და ხან კლანჭებით.

ამ დროს თვალი მოჭკრბ ამ ომს
ოქტომბრელმა ჩვენმა შოთამ.
მსუნავ ფისოს საქციელმა
ის საშინლად ააშფოთა.
გადასწევითა, რომ დაესნა
მას მერცხლები თავდასმისგან
და აივნის რიკულებზე

შესდგა თავის კრძელ სასრითა;
მოუქნია ფისოს და თან
შეუძახა გულმოსულად:
— დაბლა ჩამო, შე მსუნავო,
მანდ რა გინდა, რო ასულსარ?!
შეერთა ფისო... მოსუდა სასრე
და აეწვა რა მას კანი,
შეის შესწევითა ომი ცხარე,
ჩამოეშვა შირს და კნავის.
აქ კი შოთა გამარჯვებით
როგორც გმირი იდგა მხად და
უთხრა:— ტიტველ ბარტყებს რომ სწამ,
არ გრცხვენია, არამხადავ?!!

პეტრე სამხონიძე.

ჯეჯილი

რა სურათია, რა სახანავი,
ერთი შესედეთ ჯეჯილს დაღანას!
ღელავს, ქანაობს, ვით ზღვაზე ნავი,
და ნიაფ-ქარიც უმღერის ნანას.

ჯეჯილი მალე ეანად იქცევა,
ოქროს თავთავი გულს კახსარებს,
გლესი სამკალით რომ შეესევა,
საღეწ მანქანას გადააბარებს.

დ. თურდოსპირელი.

ალექსანდრე გეგეჭკორი

7 ივნისს ღამით გარდაიცვალა ამხ. ა გეგეჭკორი.

ჯერ 15 წლის იყო საშა. როდესაც მიატოვა ოჯახი და მივიდა მუშებთან. ეს იყო 1901-02 წლებში, როცა ჩვენი მუშათა კლასი იღვიძებდა და მიიღტვოდა რევოლუციონური ბრძოლისკენ. ამ წლებიდან დაწყებული, ამხ. საშა გეგეჭკორი იქ არის, სადაც ამას მოითხოვს მისგან ბოლშევიკური პარტია. იარაღით ხელში იგი ებრძოდა როგორც გამხეცებულ რეაქციას, ისე მის დამქაშებს, ყველა ჯურის ჯაშუშებს და მოღალატეებს, რომლებიც საშუალებას არ აძლევდნენ მუშათა კლასს გაეკეთებია თავისი საქმე.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების დღიდან ამხ. საშას საპასუხისმგებლო თანამდებობანი ეჭირა.

პირველად იყო ტფილისის რევოლ. საბჭოს თავმჯდომარე, შემდეგ შინაგან საქმეთა კომისარი და უკანასკნელი სამი წლის განმავლობაში მიწათმოქმედების სახალხო კომისარი.

გავისხანოთ, როგორ ჩატარდა გავშთა საერთაშორისო კვირეული.

— ალბათ, ეს კვირეული ყველა კვირაზე საინტერესო იყო!

— დიალ, მართალია! ჩვენ მას მოუთმენლად მოვვლოდით.

როგორ გგონიათ, რა გვახარებდა ჩვენ, რათ ვიღიმებოდით მეტისმეტი სიამოვნებით?

ჩვენ, პატარა ოქტომბრელებს, გვიყვარს შრომა და მხიარულება, ბავშვთა საერთაშორისო კვირეულის დროს კი ძალიან ბევრს ვშრომობთ და კიდევ ვმხიარულობთ ხოლმე.

ჩვენ ვემზადებოდით დღესასწაულისთვის, რომ ოქტომბ-

რელთა საღამოზე მიგველო მონაწილეობა, ვსწავლობდით სიმღერებს, რომ ქუჩებში სიარულის დროს გვემღერა ერთად.

მოუთმენლად ვვლოდით დემონსტრაციის დღეს, 27 მაისს, რადგანაც ამ დღეს ავტომობილებით გაგვასეირნებდნენ.

გათენდა 27 მაისი, და ჩვენც წამოვხტით ლოგინებიდან, უცბად მოვემზადეთ, რომ ავტომობილებს არსად გაესწრო ჩვენთვის.

შევგროვდით დანიშნულ ადგილას და მოუთმენლად ვვლოდით მოგუგუნე ავტომობილს.

ამ დღეს ათასობით გამოსულიყვენენ პიონერები. ისინი მწყობრად მოდიოდნენ მუსიკის ხმაზე ფეხშეწყობით, მოპქონდათ პლაკატები და ლოზუნგებს ყვიროდნენ.

ქედლის გაზეთის ამზადებენ.

მათ უკან მოდიოდნენ ოქტომბრელები, რომლებიც ისხდნენ მწვანეულობითა და ყვავილებით მორთულ ავტომობილებში. ისინი მღეროდნენ და „ვაშას“ იძახდნენ.

ჩვენც ავტომობილით ჩავიარეთ რუსთაველის გამზირზე. რო-

დესაც ტრიბუნას ჩავუარეთ, მოგვესალმნენ და ჩვენც შევძახეთ: „ვაშა, მუდამ მზად ვართ!“.

ოჰ, რა სიხარულით ვიგონებ ბავშვთა კვირეულს!

ძალიან სამწუხაროა, რომ ასე იშვიათად აწყობენ ჩვენს კვირეულს!.. ასტაშვილა.

ოქტომბრელები

ჩვენ ყოველდღე ვიზრდებით!

— რამდენი ხართ თქვენ? — გვკითხავენ უეცრად.

ჩვენ ამაყად უნდა ვუპასუხოთ:

— 1926 წელს საბჭოთა კავშირში ლენინის პატარა შვილიშვილების, ოქტომბრელების, რიცხვი 221,548 უდრიდა.

კერძოდ საბჭოთა საქართველოში კი იმავე წელს 16,098 ოქტომბრელი იყო. ჩვენ, საქართველოს ოქტომბრელები, ლენინის შვილიშვილების ოჯახის ნაწილი ვართ. თქვენ გგონიათ, ჩვენ ამით დავკმაყოფილდით? სცდებით.

ჩვენ ვერ ვიზარმაცებდით, ეს როდი დაუვალეზია ჩვენთვის ძია ლენინს.

ჩვენ ვშრომობდით, ჩვენი რიგები იზრდებოდა და ახლა, 1928 წელს, საბჭოთა კავშირში უკვე 254,847 ოქტომბრელი ვართ, კერძოდ საბჭოთა საქართველოში კი—24,381.

ასე დღითიდღე ვიზრდებით, გვემატებიან ახალ-ახალი წევრები, ჩვენი რიგები იზრდება.

აი, რა უნდა ვუპასუხოთ, როდესაც შეგვეკითხებიან, თუ რამდენი ვართ ჩვენ, პატარა ოქტომბრელები!

ს ა ლ ა რ ი ს ნ ო ბ ი ლ ე ?

იტალიელი ავიატორი და მეცნიერი ნობილე მაისში ისევ გაემგზავრა ჩრდილო პოლიუსისაკენ.

უწინ მან ამუნდსენთან ერთად დირიჟაბლ „ნორვეგიით“ გადაიფრინა ჩრდილო პოლიუსი ნორვეგიელი და იტალიელი თანამშრომლების თანხლებით.

ახლა ნობილემ თვითონ საგანგებოდ გააკეთა დირიჟაბლი, სახელად „იტალია“ და მხოლოდ

იტალიელი თანამშრომლებით გაემართა ჩრდილო პოლიუსისაკენ. მას უნდა გაეცლო კუნძულ შპიცბერჰენზე, სადაც წინდაწინ წავიდა გემი „ნობი“ და მიიტანა ანგარის (დასასვენებლად გა-

საჩერებელი) ასაშენებლად მასალა.

მაგრამ ნობილემ შპიცბერჰენს ვერ მიაღწია. ნობილეს გაფრენით პოლიუსზე ყველა ქვეყანა იყო დაინტერესებული და შპიცბერჰენზე რომ არ მიფრინდა, დაიწყეს მისი ძებნა რადიოსაშუალებით.

რამდენიმე დღე გავიდა და არავითარი ამბავი არ იყო; ყველანი ფიქრობდნენ, რომ ნობილე დაიღუპა უკვალოდ. ამ დროს მოდის ცნობა ნობილესაგან (მას, რასაკვირველია, თან ჰქონდა წაღებული რადიომოწყობილობა), რომ მისი დირიჟაბლი დაიმსხვრა შპიცბერჰენის მახლობლად უდაბურ ყინულიან ადგილას, კინგსბეიზე. რამდენიმე კაცი დაიჭრა და ცხოვრობენ ყინულოვან კლდეებში. ნობილე იტყობინებოდა, რომ წაღებული საგზალი ეყოფოდათ სამი კვირის განმავლობაში და ითხოვდა დახმარებას.

მაგრამ დახმარებაზე თხოვნა არც კი იყო საჭირო. საბჭ. რუსეთმა გაგზავნა ყინულის მჭრელი ორი გემი და მფრინავები. მათ მიაქვთ თან სანოვაგე, ტანისამოსი და წამლები.

გემებმა უნდა გაიარონ გაყინული ზღვები და როდესაც მიუახლოვდებიან კინგსბეის, მფრინავი ბაბუშკინი გაფრინდება იმათ მოსანახავად. იტალიიდან გაგზავნეს „დირიჟაბლი“ დასახ-

ქართული
ლიტერატურა

მარებლად, მაგრამ ეს ღირებუ-
ლიც დაიკარგა და ჯერ მისი
არაფერი ამბავი იციან. საფრან-
გეთმა გაგზავნა მფრინავი და გე-
მი „პერსეი“.

16 ივნისს გაემართა ნობი-
ლეს მისაშველებლად ამუნდსე-
ნიც საფრანგეთის თვითმფრი-
ნავით.

ჯერჯერობით ვერავენ მიაღ-
წია ნობილეს სამყოფ ადგილას,
მაგრამ როგორც თვითონ ნობი-
ლესაგან, ისე მის დასახმარებ-
ლად წასული გემებისა და თვით-
მფრინავებიდან მოდის ცნობები.
მთელი ქვეყნების გაზეთები სავ-
სეა ნობილეს ამბებით და ყვე-
ლას უურადღება იქითაა მიაყ-
რობილი, რომ გადაარჩინონ
გმირი მოგზაური და გაიგონ.
გადაფრინდა თუ არა ჩრდილო
პოლიუსზე და რა აღმოაჩინა.*)

ზორობალი მწერებისათვის

ოცხალი არსების შესწავლა
სინამდვილით შეიძლება, როცა მის

ყოფა-ცხოვრებას თვალი უყურებ
ნებს ადამიანი. ამ მხრით ღიდი
დახმარების გაწევა შეუძლია მეც-
ნიერებისთვის ამას წინათ პარიზ-

ში მწერებისათვის გახსნილ ზოო-
ბაღს. ამ ზოობაღში შეგროვილია
მთელი დედამიწის ზურგზე სხვა-
დასხვა ჯიშის მწერები და თავ-
მოყრილია ყოველი ქვეყნის და
ჯიშის შესაფერად საგანგებოდ
მოწყობილ მინის ყუთებში. ყუ-
თებში იმ ქვეყნის ჰავაა ხელოვ-

ნურად დაყენებული, რა ქვეყნი-
დანაც არის მოყვანილი მწერი—
ზოგ ყუთში ცხელი, ზოგში გრი-
ლი, ცივი, ზოგში ნოტიო.

ამ ზოობაღში თქვენ ნახავთ,
როგორ იცავენ თავს მწერები
მტრისაგან იმით, რომ იღებენ იმ
მცენარის შტოების და ყვავილე-
ბის ფორმასა და ფერს, რომლებ-
ზედაც ცხოვრობენ.

*) რადიომი შევსაჯობინა, რომ ნობილემ მო-
ნახეს და გადაარჩინეს კიდევ. ახლა ცდილობენ
დანარჩენების გადარჩენას.

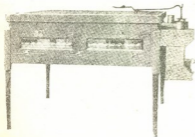
მოგზაური წიწილები

ყველამ იცის, რომ ფოსტით წერილებს ვაგზავნით, მაგრამ უთუოდ გაგიკვირდებათ, როცა გაიგებთ, რომ ფოსტით ცოცხალ წიწილებსაც აგზავნიან.

ყველაზე უფრო გავრცელებულია წიწილების გადაგზავნა-გადმოგზავნა ამერიკაში. არის დაწესებულებანი, სადაც მანქანების საშუალებით ჩეკენ წიწილებს აიასეთ ყუთებში, როგორც სურათზეა.

ასეთ ყუთ-მანქანას შეუძლია ერთბაშად რამდენიმე ათასი წიწილა გამოჩეკოს. ჩააწყობს შიგ პატრონი კვერცხებს და ათბობს

ინკუბატორი

ხელოვნურად. მკვირის შემდეგ გამოჩეკებიან წიწილები. ამერიკის მცხოვრები გლეხები თავს აღარ იწუხებენ კრუხების მოვლითა და კვებით და პირდაპირ იწერენ წიწილებს ამ დაწესებულებიდან.

დაწესებულებაში აკეთებენ განსაკუთრებულ ნახვრეტებიან ყუთებს მაგარი მუყაოსაგან, რომ პაერს თავისუფლად შეეძლოს შიგ

მოძრაობა; ჩასხამენ შიგ წიწილებს, დააწერენ ყუთზე მისამართს, წიწილებს ფოსტაში და გზავნიან. გზაში წიწილებს ძალიან ფრთხილად ეპყრობიან.

ახალგამოჩეკილ წიწილებს შეუძლიათ 2-3 დღე გასძლონ უქმელი და მგზავრობის დროს კმევა არ არის საჭირო. ყუთებს ისე აკეთებენ, რომ წიწილებს შეუძლიათ აღდგომა, დაჯდომა, ადგილის გამოცვლა.

ჩვენ კავშირშიაც შემოიღეს წიწილების ამგვარად გამრავლება და გადაგზავნა-გადმოგზავნა.

მოსკოვის ახლოს საბჭოთა მეურნეობამ „გორკა“ გამოიწერა შარშან ინგლისიდან წიწილები ფოსტით და მიიღო კიდევაც 1316 საუკეთესო ჯიშის წიწილა, საფოსტო ჰაერობლიანით გადმოგზავნილი. წიწილებმა გზაში მან საათი დაჰყვეს და სრულიად სალი და ჯანმრთელი ჩამოვიდნენ.

„გორკას“ გარდა არის ასეთი დაწესებულება ყირიმში, „სპარტაკი“.

აქ, მოაქვთ მცხოვრებლებს შინაური კვერცხები, რომლებსაც ჩეკენ ინკუბატორის საშუალებით და შემდეგ წიწილებს უბრუნებენ კვერცხების პატრონებს.

უეჭველია, ჩვენშიც დაარსდება ამნაირი დაწესებულება; შეუმსუბუქებს შრომას გლეხობის, რომელსაც აღარ დასჭირდება კრუხის მოვლა, რაც ახლა მას ბევრ დროს ართმევს.

სხვადასხვა კუთხეებიდან

ჩვენი ექსპურსია

მე-IV ჯგუფს ჰქონდა დასამუშავებლად თემა „საქართველო“. თემა დაყვავით ქვეთემადად და მთავარ საკითხებად. სხვათა შორის, ჯგუფი შეეხო საკითხს — მიმოსვლა და ურთიერთობა საქართველოში“ და დაპყროის პატარ-პატარა საკითხებად. ეს საკითხებია: 1) რკინის გზები

ტყევილზე ექსკურსია შეუძლებელი იყო, მათი სიშორის გამო. ეს გზა კი ჩვენიდან ძლიერ ახლოსაა.

გზადაგზა ჯგუფი თვალყურს ადევნებდა: სამხედრო გზის სიმტკიცეს, სიგანეს, ძველსა და ახალ ხიდებს, მტკვარზე სანაოსნო სადგურს და სატივებს.

ზაპესი

ჩვენში, 2) მდინარეები, ზღვა, ტბები, მთავარი ნავსადგურები 3) უმთავრესი გზატკეცილები და 4) სახალხო კავშირი (ფოსტა-ტელეგრაფი, ტელეფონი). ჯგუფმა ყველა ეს საკითხი დაამუშავა. როცა სწარმოებდა ამ საკითხების დამუშავება, ჯგუფმა დაადგინა წასულიყო საქართველოს სამხედრო გზით 10 კილომეტრის მანძილზე. სხვა გზა-

სოფ. მცხეთას რომ გავცილდით, დავათვლიერეთ ძველი ნაშენობის ნაშთი, „ბებრის ციხე“.

აგრეთვე ვნახეთ ძველი სასაფლაოები, რომლებიც ამტკიცებს, რომ, ოდესღაც, შორეულ წარსულში, აქ ხშირი სოფელი ყოფილა და სიცოცხლე სდებოდა. გზის ნაპირები ზოგან კლდოვანი, ზოგან კი თიხნარია; ნაპი-

რები ღრმა და დასერილი ღელევებით, რაც მოწმობს, რომ „შრავალ დროების მოწამეა“ როგორც მტკვარი, ისე არაგვიც. აქ ვნახეთ, არაგვი და მტკვარი შერთებული ძალით როგორ ამოძრავებენ საქართველოს მშრომელი ხალხის სიამაყე „ზაჰესს“.

მცხეთიდან მერვე კილომეტრზე ვნახეთ „მცხეთის გლეხთა არტელი“. არტელი შესდგება 20 კომლისგან. გლეხები ხნადენ მიწას, რომელზედაც სურთ დასთესონ სიმინდი. გლეხების გამოკითხვით ბევრი რამ გავიკეთ არტელის ცხოვრებაზე და ნაკვეთების დამუშავების პირობებზე, აგრეთვე იმაზე, თუ როგორ ინაწილებენ შრომის ნა-

ყოფს. დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩვენზე იმან, რომ ვნახეთ ტფილისის ახალი წყალსადენი.

დაბრუნებისას გადავხატეთ ისტორიული ნაშთი „ბებრის ციხე“ და პირდაპირ წამოვედით ახალშენში. ბინაზე მოვედით სრულ 14 საათზე.

ვთხოვეთ ჩვენ პატრონს, „უპატრონო ბავშთა დამხმარე კომისიას, წავვიყვანოს უფრო შორეულ ექსკურსიაზე, რომ ამით განვამტკიცოთ ჩვენი ცოდნა და უფრო ახლოს გავეცნოთ მშრომელთა მდგომარეობა-ინტერესებს.“

მცხეთის ახალშენის IV ჯგ. მოწაფე გ. კავლელაშვილი.

მ მ ს კ უ რ ს ი ა ა ბ ჰ ე ს შ ი

შვიდი საათი იქნებოდა, როდესაც მათხოჯის 7-წლედის შრომის სკოლის მოწაფეებმა თავი მოვიყარეთ სკოლის ეზოში: „აბჰესის“ (აბაშის ჰიდრო-ელექტრო სადგური) დასათვალისწინებლად უნდა წავსულიყავით.

დილა ძალიან კარგი იყო.

ავიკიდეთ ჩვენი სურსათ-სანოვაგე და გავსწიეთ. გზაში ჩვენი სიმღერები არემარეს აყრუებდა. 3 საათი იქნებოდა, როდესაც „გაჭედის“ ვუახლოვდებოდით. მდინარე აბაშა მდგარი შხუილით მოჭქროდა უზარმაზარ კლდეებზე და სტუმრებს თითქოს სიმღერით გვეგებებოდა.

„გაჭედის“ პირველად ვნახეთ ელექტრო-სადგური; იქ ორი დინამო იდგა: პატარა და დიდი; ორივე დინამოს ძალა უდრის, როგორც ტენიკოსმა გვითხრა, 850 ცხენის ძალას და ოქტომბრისთვის უნდა გაორკეცდეს. ჯერჯერობით მისი სინათლე სწვდება ახლომანლო ქალაქებს და ჩქარა ქუთაისსაც აქედან განათებენ. შემდეგ წყლის საგუბარი ვნახეთ და მეორე დღეს დაბრუნდით შინ.

ამ ექსკურსიამ მოწაფეობისთვის ცხადი გახადა, რისთვის აძლევდა ლენინი ელექტროფიკაციას დიდ მნიშვნელობას და ამბობდა: „სოციალიზმი არის საბჭოთა ხელისუფლება ელექტროფიკაციის მიმატებით“. საბჭოთა ხელისუფლება ასრულებს ლენინის სიტყვების დედააზრს და ელექტროფიკაციის საქმეს არაჩვეულებრივი სისწრაფით აწვითარებს.

მოწ. კუკუ ძიძიგური.

ფროსანი მებაღე.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ზატარა ღრსიკოს ფეხები სტკივა. სიარული უძნელდება, სულ ფანჯარასთან წის და გართ იუურება.

ბეჭრი საღსი ტრიალებს ეზოში! ვინ არ შეძოდის? მთელი დღე თამაშობენ ბაგუები, მიმოდინ ფეხზე მოვატრეკები. ისმის ჟივრილი:

— ძველებს ვეიდულობ, ძველებს!..

— კიბო, კიბო, ცოცხალი თვეწი, მძევალი!..

ბეჭრი შეარდნე ატრიალებს არღნის ხელს, ისმის მუსიკა.

მაგრამ ეველაზე უფრო ღრსიკოს უეჭარს და ახარებს ვარდის ბუჩქი, ფანჯარაზე რომ უდგას; სედ ორი საში ვარდი კიდევ გაძლილა; ახლა კუკური რამდენია! ვარდს გარდა ერთი-ორი სამხასიცა აქვს ღრსიკოს ფანჯარაზე და ეს სომ მთელი ბაღია მისთვის!

მესობელ ოთახში რომ სტუდენტი მისაკო ცსოვრობს, ღრსიკოს ვარდი იძნ აჩუქა.

საღამოს, როდენაც დედა დაბრუნდა ქარსნიდან, ხედავს, ღრსიკო ტირის.

— რა იყო, გოგონა, რატომ ტირი, ფეხები გტკივა?— კეითსება შეწუხებული დედა.

— არა, დედა, ვარდი განდა აუად, შეხედე, ღრება... აი, ორი კუკურიც ჩამოვარდა..

— არა უძავენ, ახლებს გამოისხამს... ნუ იტირებ.

— არა, არა, აუად არის... ხემსავით... მისაკოს დაუუძახებ, დედა, იძნ ეცოდინება, რატომ განდა აუად. და ღრსიკომ დაუკაუნაკედელში. მისაკო მოვიდა, როგორც უოველთვის, შიარული, გაცინებული.

— რაო, ვარდი განდა აუად? აბა, ვნახოთ, რა დაემართა?— რასაკვირველია, აუად განდებოდა, აბა აქ უეურე: შტოებზე და

ქართული
ლიტერატურა

ფოთლებზე როგორ შესევია მოძავო-მწევანე ზაწია მწვერულზე
ლახის ტილები. ესენი სწოვენ მცენარის ნოყიერ წვეს და არ
ხსარებენ. ცუდი ამბავია... ეკლას ვერ დახოცავ ამ ზაწიებს და მე-
რე კიდევ ისე ჩქარა მრავლდებიან!

— აბა, რაღა ვქნა, — სლ უკუნებს ღიზიკო, დაიღუპება ჩემი
ვარდი..

— დაიცა, ნუ ტირი, შენ ხომ კარგი მებღე მოგიყვანე გუშინ:
წითელი მაწინწკლებიანი ზატარა სოჭო.

— ჭია-ძია?

— ჰოო, სწორედ. სად არის?... ის გამოასწორებს შენ საქმეს,
მოგიჩნებს ვარდს.

— ის ხომ ჩემი ვარდის ფურცლებს შესჭამდა და გადავაგდე.

— გადაგდე? ჭია-ძია, რომელიც სწორედ ბალახის ტილე-
ბით იკვებება? ექიმი თვითონ გაცივდა, მაგრამ არა უშავს რა,
ხვალ შე მინდორში წავალ ქელაქ გარეთ, კიდევ მოგიყვან ჭია-ძიებს
და იმათ მიანდე „მებღეობა“.

მეორე დღეს მისხამო მოუყვანა სამი ჭია-ძია. ღიზიკომ და-
სვა ისინი ვარდსე და უყურებდა „მებღეობის“ მუშაობას. „მებღეები“
მართლაც სანაქმოდ მუშაობდენ და რამდენიმე საათის განმავლო-
ბაში განწმინდეს ტილებით დაფარული შტოები.

— ოჰ, ჩემო კარგებო! — ეღვინებოდა იმათ სურსულით ღიზი-
კო, — რომ შეიძლებოდა, გულში ჩაკისუტებდით, ჩემო ზატარებო!

— რომ გაფრინდეს, რაღა ვქნა, — უთხრა მან მისხაკოს მეორე
დილით, როდესაც ის ამბის განსაკებად შემოვიდა.

— ვერ არ გაფრინდებიან, ერთხანს იცხოვრებენ აქ და მერე
კი ვარდის ფურცელზე ქვემო მხარეს კვრცხებს დასდებენ. კვრცხე-
ბიდან გამოიხეკებიან ზატარა მურები — ჭია-ძიას შვილები, სულ
ზაწაწიან სელიკების მსგავსი ჭიები და ხსლა ისინი დაიწვებენ ტი-
ლებზე სადირობას და თავის დედებზე მეტს გადასახსლავენ. მერე
ისინი გაეხვევიან თავის ქსოვილში — ზარკებში — და ჭებრად იქცე-
ვიან, ჭებრად რომელიც ორი კვირის შემდეგ ასეთსავე ჭია-ძიებზედ გა-
დიან. არა, არა, ნუ ეგძინია, შენ ვარდს აწი ველარუინ და-
საწავს...

გ ა ს ა რ თ ო ბ ი

საკვირველი წერილი

აიღე ხახვი, გასქერი და გამოწურე ცოტათი წვენი. შემდეგ ჩააწე ამ წვენში კალამი და დასწერე რამე წინადადება, ვთქვათ:

„გამოიწერე თუ არა მეორე ნახევარი წლის შურნ. „ოქტომბრელი“?

როდესაც დაწერილი გაშრება, ქალაქზე არავითარი კვალი აღარ დარჩება. მერე გაათბე ქალაქი სანთელზე, ან ნავთის ლამპაზე. შეიძლება ცეცხლზეც. დაწერილი დამუქდება და წაიკითხავ. შეიძლება დასწერო რძის და ლიმონის წვენითაც.

გ ა მ ო ბ ი ა ნ ?

ქალაქს ირგვლივ მარდად ვუვლით,
 არც ორთქლი გვაქვს და არც ბოლი,
 დაგვყავს მგზავრი აქეთ-იქით,
 გზად გვაქვს ორი რკინის ზოლი.
 რეკავს ზარი, რეკავს ზარი,
 გამოიცნობ, თუ რა არი?

—
 რახრახით მიგრიალებს
 ხმა აქვს ძლიერ მეღვარი,
 ავტომობილს მიაგავს,
 სამ თვალზეა 'მემღვარი.

—
 დ. შარიჯანიძე.

სად არის მესამე მეთევზე?

სახუმარო გამოსაცნობი.

1) თეთრი ქვა რომ შავ ზღვაში გადააგდოთ, რა დაემართება?

2) ვინ იხურავდა ყველაზე დიდ ქუდს ამ ასი წლის წინათ?

